

Opäť chcem

NAVŠTÍVIŤ DCÉRU

Anna Oravcová chodievala v lete k dcére, ktorá žije vo Faenze neďaleko Bologne. Keď koncom decembra 2002 prišla k nej z Talianska dcéra s vnukom Ninom, vonku bolo klzko a pani Oravcová spadla. Zlomila si krčok stehennej kosti. Na druhý deň jej voperovali endoprotézu. Myslela si, že sa to celkom nepodarilo, pretože ju naďalej trápili bolesti v nohe. Cesty do Talianska sa na dlhší čas skončili.

Po čase si na problém zvykla a rozhodla sa, že na svoje osemdesiatiny sa za dcérou predsa len vyberie. Človek mení, osud však mení. Začiatkom marca 2017 ju nad ránom prebudila prudká

bolesť v prsiach. Nemohla sa nadýchnuť. S námahou vstala a otvorila okno. Neufavilo sa jej, pred šiestou preto zavolała na číslo 112. Sanitka prišla rýchlo. Lekárka jej urobila EKG, odmerala tlak, dala injekciu, ale

keď bolesti neustupovali, povedala: „Musíte do nemocnice!“ „Pôjdem za svojou lekárkou. Uvidím, čo ona povie,“ preľakla sa pani Anna. Po ôsmej zašla na polikliniku v bratislavskom Ružinove. Obvodná lekárka ešte tvrdšie zopakovala, čo počula predtým: „Ja si vás na svedomie nezoberiem. Musíte ísť do nemocnice.“ Okolo desiatej prišla na urgentný príjem a po dlhšom čakaní sa dozvedela, že prekonala infarkt. Štyri dni si poležala na „jiske“. Po preliečení sa pani Anna cítila dobre, pri prepúšťaní jej však povedali: „Zavolajú vám z Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb a oznámia vám, kedy sa máte dostaviť na preliečenie.“ Objednali ju na 27. júna. Na druhý deň jej mali urobiť angioplastiku pravej koronárnej tepny, no počas intervenčného zákroku skolabovala. Prebrala sa oveľa neskôr, pamätá si, že jej podávali krv. Dozvedela sa, že angioplastika zúženej pravostrannej srdcovej tepny sa nepodarila, že jej po nej praskla stehenná tepna na pravej nohe a treba ju operovať. Prvé dva týždne preležala. Nesmela sa ani pohnúť. Na tretí týždeň ju chceli po-

S dcérou a zaťom

O ROK SA SRDCE OZVALO ZNOVU

Koncom septembra 2018 ju odviezli do ružinovskej nemocnice. Po preliečení išla domov. O pár dní sa všetko zopakovalo, opäť infarkt. Pre bolesti nemohla dýchať. Sanitka ju opäť previezla do nemocnice. Lekár dlho kamsi na viaceré miesta telefonoval. Nerozumela, čo hovorí. Znovu ju naložili do sanitky. Teraz však nesmerovala do NÚSCH na Kramároch v Bratislave, ale do nemocnice do Petržalky. Vonku na ňu čakali milí ľudia a viezli ju rovno na operačnú sálu. Diagnóza: akútny infarkt spodnej steny s komplikáciou fibrilácie pred-

„Babka ja doveziem,“ hovorí vnuk Nino

na veľkej obrazovke ako tenučká nitka smerom hore. Čas sa vliekol neskutočne pomaly. Strach opadol a lekár zrazu povedal: „Sme hotoví.“ S prekvapením zistila, že aj bolesť na hrudi zmizla.

Intervenčný kardiológ Jan Sitar z CINRE v bratislavskej Petržalke, pôsobiaci aj v brnianskej Fakultnej nemocnici sv. Anny, uviedol do zápisu, že sa zákrok od vpichu do ruky začal o ôsmej hodine päťdesiatej minúte a skončil sa minútu po deviatej. Stalo sa pritom niečo neuveriteľné. Stav Anny Oravcovej sa po jedenástich minútach úplne zlepšil. Postupne ustúpil opuch pľúc a neskôr kontrolné ultrazvukové echokardiografické vyšetrenie potvrdilo, že sa zlepšila aj funkcia ľavej komory. Anna Oravcová netušila, kde to vlastne je. Poprosila sestričku, aby jej napísala adresu. Ochtodne napísala: Centrum intervenčnej neurorádiológie a endovaskulárnej liečby, Petržalka. Štyri dni tu ležala na koronárnej jednotke. Pri odchode jej povedali, že má prísť ešte 23. októbra. Treba jej spriechodniť aj cievy na nohách, aby mohla začať viac chodiť. Potom ju previezli na doliečenie do ružinovskej nemocnice. Cítila sa dobre. Lekár jej však povedal, že v nijakom prípade ju ešte nemôže pustiť domov. V Ružinove strávila ďalších desať dní. Po niekoľkých dňoch jej prišlo veľmi zle. Nechutilo jej jesť. Príšerne ju bo-

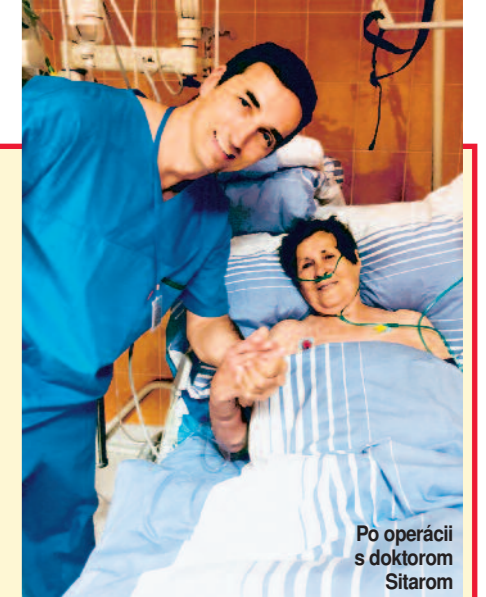
Cieva pred zákrokom...

...a po zákroku

ZÁKROKY NA SRDCI CEZ RUKU SÚ ŠETRNEJŠIE

Kardiológ MUDr. Jan Sitar z Fakultnej nemocnice sv. Anny v Brne, pedagóg na Lekárskej fakulte Masarykovej Univerzity v Brne, hovorí: „Dostali sme hlásenie, že osemdesiatročná pacientka leží opakovane v nemocnici. Od šiestej hodiny má bolesti v hrudníku a vyšetrenie na EKG naznačuje infarkt dolnej steny srdca. Dohovorili sme urgentný transport priamo k nám. Pani mala uzatvorenú pravú koronárnu tepnu, ktorá zásobuje spodnú stenu srdca a spôsobila jej už opakované infarkty. Jej ošetrovanie sa v minulosti nepodarilo. Okrem toho bola teraz už aj v pľúcnom edéme. V akútnom stave som jej ošetril a spriechodnil poškodenú tepnu, zaviedol na záver stent a odšal tromby, čím sa v infarktovej tepne obnovil normálny krvný prietok. Výhodou prístupu cez ruku je, že pacient môže na druhý deň rehabilitovať a hýbať sa. Takéto výkony robíme v 98 percentách práve cez radiálnu tepnu na ruke. Je to síce technicky zložitejšie a náročnejšie, ale bez väčších komplikácií, menej to bolí a pacient môže po výkone ihneď chodiť. Keď sa operuje cez trieslo, musíme naložiť uzatváracie zariadenie a veľký kompresívny obvaz. Keďže sa napichuje pomerne väčšia tepna, môžu byť pri prístupe cez stehno aj väčšie krvavé komplikácie, ktoré zhoršujú pacientom prognózu. Pri vstupe do tela tepnou v zápästí stačí malý kompresívny obvaz. Nevzniká riziko z dlhšieho ležania a v prípade, že sa robilo iba vyšetrenie koronárnych tepien a neimplantovali sa stenty, ide pacient o dve hodiny domov, zatiaľ čo pri vstupe cez stehennú tepnu zostáva ešte najmenej dva dni v nemocnici. Sme školiace pracovisko aj pre zahraničie. V Českej republike sme okrem Brna založili intervenčnú kardiológiu aj v Zlíne. Školiť sa boli u nás už intervenční kardiológovia z Bieloruska, Ruska, Nepálu, Indie, Chorvátska. Štyri takéto kardiointervenčné pracoviská sme vybudovali aj v Bulharsku. Chodili sme tam desať rokov a po našom pôsobení sa v Bulharsku znížila mortalita na infarkty myokardu z pätnástich percent na štyri.“

Po operácii s doktorom Sitarom

Jan Sitar s Ivanom Vulevom, riaditeľom CINRE Rastislavom Bažikom a Gregom A. Waltersom z Filadelfie po prvej úspešnej operácii v Česku a na Slovensku aneurizmy srdcovej tepny s uzatvorením prístupu na stehne novou unikátnou metódou. CINRE je zariadenie, ktoré sa špecializuje na inovatívnu miniinvazívnu liečbu neurovaskulárnych a kardiovaskulárnych ochorení

leli nohy. Strácala sa jej niekde krv. Zároveň jej odchádzala pravá oblička.

KONCOM OKTÓBRA SA HLÁŠILA ZNOVU V PETRŽALKE

Tentoraz intervenčný rádiológ Ivan Vulev spriechodnil pri poldruhahodinovej operácii panvovú a stehennú

tepnu na ľavej nohe, zároveň jej spriechodnil aj takmer uzatvorenú cievu vyživujúcu pravú obličku, ktorá postupne odumierala kvôli nedokrveniu. To jej výrazne upravilo tlak a obličkové funkcie, zároveň aj bolesť v ľavej nohe sa stala minulosťou. Život sa stal pre ňu zrazu znesiteľným. Začala zase chodiť. Kardiológ David

Liška ju mal pred očami prvýkrát v ambulancii ako utrpenú trosku. Zrazu pri pooperačnej kontrole uvidel distingvovanú dámu. Nádej v nej ožila. Pred Vianocami ju navštívila dcéra a povedala, že vnuk Nino odkazuje: „Babka, príď už konečne. Prídem po teba.“ Babka už začala rozmýšľať, že jeho pozvanie prijme.